

Kanun-u vahdetle bir tek merkezden idarenin kolaylığı, kesret ve taaddüd-ü merkezden idarenin ise zor olduğu meselesini, bir iki misalle, biraz daha izah eder misiniz?

Üstat Hazretleri kolaylığa delil olarak, bir ağacın bir merkezden ve bir kanunla idare edilmesini nazara veriyor. Bu örneğe başka kanunlar da ilave edilebilir.

Nur Külliyyatı'nda **ruhun** haricî vücut giymiş bir **"kanun-u emrî"** olduğunun ifade edilmesinden hareketle, ağaç için verilen örneği bir bedendeki bütün organların ve hücrelerin idaresine de uygulayabiliriz. Bütün hücrelere bir ruhtan hayat veriliyor ve bütün organlar bir ruhun emriyle hareket ediyorlar. Her organ için ayrı bir ruh gerekseydi, hem külfet ziyadeleşirdi hem de intizam ortadan kalkardı. Bir ruh bir yöne bakmak isterken, diğeri başka bir yöne bakmak isteseydi bakışlarda nizam kalmazdı, düzen bozulurdu.

Keza, güneşin bütün gezegenleri aynı kanunla güneşe bağlanmışlardır. Her bir gezegen için ayrı bir güneş, ayrı bir cazibe kuvveti gerekseydi, yine hem külfet artardı hem intizam bozulurdu.

Bu meseleye bütün ruhlar ve bütün kanunlar adedince örnekler verilebilir.